

BARCELONA / BARCELONE

17/6/09

CONFÉRENCE D'OUVERTURE | CONFERÈNCIA D'OBERTURA

La conférence d'ouverture doit donner l'occasion de replacer le TP dans l'ensemble des politiques diplomatiques qui se redessinent en grande partie entre les Traités de Westphalie et d'Utrecht. Le TP est sera donc vu à un niveau supranational et supra-étatique avant d'en lire les conséquences de première importance à un niveau catalan.

9.00 Accollida de participants i assistents al Museu d'Història de Catalunya

9.30 Presentació protocol·lar del Col·loqui

10.00 **Lucien BÉLY**, U.Paris IV-Sorbonne, *Westphalie-Pyrénées-Utrecht, trois traités pour une Europe redessinée.*

10.45 Pausa

11.00 **SESSION/SESSIÓ 1: HISTOIRE ET MÉMOIRE DU TRAITÉ | HISTÒRIA I MEMÒRIA DEL TRACTAT**

Pour débiter la réflexion de ce colloque, il a semblé original parce qu'indispensable dans un premier bloc de revenir à une analyse historiographique et mémorielle du TP. Il convient donc de passer en revue les conséquences identitaires de la nouvelle carte dessinée comme transitoirement en 1659 et 1660 et établie de plus en plus dans les esprits et les actes surtout à partir du XIXe siècle.

11.00 **Peter SAHLINS**, U. Berkeley, *Fronteres i identitats a Catalunya.*

11.30 **Enric PUJOL**, Historiador, *La memòria popular del tractat dels Pirineus.*

12.00 **Gilbert LARGUIER**, U. Perpignan, *La fabrication du traité des Pyrénées après le Traité (époques moderne et contemporaine).*

12.30 **Daniel NORDMAN**, CNRS, *Les Pyrénées dans l'Espagne moderne, selon Pierre Vilar.*

13-14 Debat

La conferència d'obertura ha de donar l'ocasió de resituar el tractat dels Pirineus en el conjunt de les polítiques diplomàtiques que s'estan redibuixant en gran part entre els Tractats de Westfàlia i d'Utrecht. El TP serà vist per tant a un nivell supracional i supraestatal abans de llegir-ne les conseqüències de primera importància a un nivell català.

Per començar la reflexió d'aquest col·loqui, ha semblat original per imprescindible en un primer bloc retornar a una anàlisi historiogràfica i memorial del TP. Cal doncs passar revista a les conseqüències identitàries del nou mapa dibuixat com transitori els anys 1659 i 1660 i establert cada vegada més en els esperits i els actes sobretot a partir del segle XIX.

16.00 **Miquel DEYÀ**, U. Illes Balears, *Les conseqüències del tractat dels Pirineus a les Illes Balears.*

16.30 **Joaquim LÓPEZ CAMPS**, U. València, *Les conseqüències del tractat dels Pirineus al País Valencià.*

17.00 **Nicolas BERJOAN**, U. Aix-en-Provence, *Le traité des Pyrénées dans l'historiographie nord-catalane. Présupposés idéologiques, et logiques identitaires.*

17.30 **Fernando CHAVARRÍA**, Marie Curie-EHESS, *Rivalidad fronteriza y soberanía: el dominio del río Bidasoa y la fijación de una línea divisoria entre las monarquías Francia y España.*

18-19 Debat

Le deuxième bloc de réflexion porte sur les perspectives d'une paix entre monarchies habsbourgeoise et bourbon pour le devenir de l'Europe de la seconde moitié du XVIIIe siècle. Les interventions tourneront donc autour du phénomène de la guerre nécessaire et suffisante pour le dessin et le dessein d'une paix future, de la guerre moteur de transformations théoriques, de la guerre dans son aspect théorie (discussion, réflexion, objectif, justification, etc.). Le TP est un texte qu'il convient aussi de relire à l'aube du XXIe siècle dans un monde en plein changement à bien des niveaux de lecture politiques et géostratégiques.

El segon bloc de reflexió descansa sobre les perspectives d'una pau entre monarquies Àustria i Borbó pel futur de l'Europa de la segona meitat del segle XVII. Les intervencions giraran a l'entorn del fenomen de la guerra necessària i suficient per al dibuix i el disseny d'una pau esdevenidora, de la guerra motor de transformacions teòriques, de la guerra en el seu aspecte de teoria (discussió, reflexió, objectiu, justificació, etc.). El TP és un text que també cal tornar a llegir a l'alba del segle XXI en un món ple de canvis en molts aspectes de lectura polítiques i geoestratégiques.

9.30 **Fernando SÁNCHEZ MARCOS**, U. Barcelona, 1648-1659, *preliminars per a un tractat: una visió des del sud.*

10.00 **Alain HUGON**, U. Caen, *Surveiller l'espace pyrénéen (1559-1659).*

10.30 **Bertrand HAAN**, U. Paris-IV, *Le traité des Pyrénées, la lettre et l'esprit.*

11.00 Pausa

11.30 **Daniel SERÉ**, U. Paris-IV, *La France et la Paix des Pyrénées.*

12.00 **Thierry ISSARTEL**, Lycée L. Barthou Pau, *Pierre de Marca (1594-1662), l'absolutisme et la frontière en Catalogne.*

12.30 **Àngel CASALS**, U. Barcelona, *La realitat militar (1653-1659).*

13-14 Debat

16.00 **Xavier TORRES**, U. Girona, *El paradigma ambrosià: patriotisme i religiositat a la Catalunya de la Guerra dels Segadors.*

16.30 **Lynn WILLIAMS**, U. Brigham Y., *España y Francia cara a cara en la frontera: Alardes de poder y la Paz de los Pirineos.*

17.00 **Eulàlia MIRALLES**, U. Autònoma Barcelona, *La poesia, una arma política.*

17.30 **Agustí ALCOBERRO**, Museu d'Història de Catalunya, U. Barcelona, *El tractat i els orígens de la geografia moderna.*

18-19 Debat

19-20 Refrigeri i còctel al Museu d'Història de Catalunya

20.00 Sortida en Autobús cap a Perpinyà des del mateix Museu

19/6/09

PERPINYÀ / PERPIGNAN

SESSION/SESSIÓ 3 : UN MOMENT DE CONVULSION ET D'ÉCLOSION | UN MOMENT DE CONVULSIÓ I ECLOSIÓ

Le troisième bloc se doit obligatoirement d'évoquer les aspects politiques et militaires au sens strict dans un temps à la fois de convulsion et d'éclosion. Il s'agit là de revenir au terrain (opérations militaires, résistances, représailles, etc.), de montrer l'urgence de la situation.

El tercer bloc ha d'evocar obligatòriament els aspectes polítics i militars en sentit estricte en un temps alhora de convulsió i eclosió. Es tracta aquí de tornar al terreny (operacions militars, resistències, represàlies, etc.), d'ensenyar l'emergència de la situació.

- 9.00** Acollida de participants i assistents al Convent dels Mínims, per gentilesa de l'Ajuntament de Perpinyà
- 9.30** **Antonio ESPINO**, U. Autònoma Barcelona, *Els Pirineus com a nova frontera militar, 1659-1667.*
- 10.00** **Alain AYATS**, Historien, *Les résistances dans les Comtés.*
- 10.30** Pausa
- 11.00** **Antoni SIMON**, U. Autònoma Barcelona, *L'entrada de Catalunya en el gran joc de la política internacional europea del segle XVII. Els primers perills de segregació.*
- 11.30** **Sophie GONZALEZ**, U. Perpignan, *La Catalogne française: un système avant le système.*
- 12.00** **Didier BAISET**, U. Perpignan, *Les armes de la religion et l'Eglise dans un nouveau cadre quotidien: un changement politique.*
- 12.30-13.30** Debat

- 15.30** **Jaume DANTÍ**, U. Barcelona, *Conflictivitat social i revoltes en temps del tractat dels Pirineus.*
- 16.00** **Oscar JANÉ**, U. Barcelona, *Els exiliats polítics: agents d'una adaptació electiva.*
- 16.30** **Daniel AZNAR**, U.Barcelona, *La primera Catalunya borbònica: Els virreis francesos del Principat fins a la Pau dels Pirineus (1642-1659).*
- 17-17.30** Debat
- 18.30** Recepció a la Casa de la Generalitat de Perpinyà
- 19.30** Sopar ofert als participants pel Consell General dels Pirineus Orientals / Dîner offert aux participants par le Conseil Général des Pyrénées-Orientales

SESSION/SESSIÓ 4 : UNE QUOTIDIENNETÉ DANS UN NOUVEL ESPACE | UNA QUOTIDIANITAT EN UN ESPAI NOU

Le quatrième bloc de discussion et interprétation se fixe sur la réalité la plus prégnante, la pratique la plus quotidienne du Traité. Les aspects de la vie de tous les jours, les répercussions immédiates, les heurts et malheurs des Catalans d'un espace nouveau donnent lieu à des analyses inédites grâce à la découverte de fonds d'archives et à la mise en perspective nouvelle de papiers et documents anciens. Les Catalans du Nord, de cette frontière naissante décrivent un cadre neuf qu'ils ne soupçonnent même pas : seule la marche des temps le pensera comme tel.

El quart bloc de discussió i interpretació escruta la realitat més punyent, la pràctica més quotidiana del Tractat. Els aspectes de la vida de cada dia, les repercussions immediates, les gràcies i desgràcies dels catalans d'un espai nou donen lloc a unes anàlisis inèdites mercès a la descoberta de fons d'arxius i la posada en perspectiva nova de papers i documents antics. Els catalans del Nord, d'aquella frontera naixent descriuen un marc nou que ni sospiten : tan sols la marxa dels temps el pensará d'aquesta manera.

- 9.00** **Pep VALSALOBRE**, U. Girona, *La vida en temps de guerra i pau segons Francesc Fontanella.*
- 9.30** **Josep CAPDEFERRO**, U. Pompeu Fabra, *Plets, sentències i concòrdies a la Catalunya en guerra i en pau de la segona meitat del segle XVII.*
- 10.00** **Patrice POUJADE**, U. Toulouse-Le Mirail, *El tractat dels Pirineus i el comerç a la frontera pirinenca.*
- 10.30** Pausa
- 11.00** **Ariane JAMES-SARAZIN**, Conservateur du patrimoine, Musée de l'Histoire de France, *Rigaud, un Catalan dans un nouveau monde.*

- 11.30** **Joan PEYTAVÍ DEIXONA**, U. Perpinyà, *La quotidianitat als comtats dels anys 1660 i la recepció del tractat: la lectura dels dietaris catalans com a expressió d'un món nou.*
- 12.00** **Ignasi FERNÁNDEZ TERRICABRAS**, U. Autònoma Barcelona, *Religió i identitat a Catalunya abans i després del tractat dels Pirineus.*
- 12.30** **Ramon SALA**, U. Perpinyà, *Permanències i alteracions religioses a la Catalunya del nord després del tractat dels Pirineus.*
- 13-13.30** Debat

La conférence de clôture évoquera les relations nées de fait et de droit du TP entre 1659 et l'époque contemporaine, comme le bilan d'un texte né comme beaucoup de traités modernes pour ne durer que peu de temps mais qui pourtant a établi une des plus vieilles lignes frontalières d'Europe.

La conferència de cloenda evocarà les relacions nascudes de fet i de dret del TP entre 1659 i l'època contemporània, com el balanç d'un text nascut com molt tractats moderns per no durar sinó poc temps però que malgrat tot ha establert una de les ratlles frontereres més antigues d'Europa.

- 16.00** **Conférence de clôture | Conferència de cloenda ***
Eva SERRA, U. Barcelona, *Les relations entre nord i sud de l'Albera a finals de l'època moderna.*

- 17.30** **Inauguració de l'exposició "Rigau(d) Intim(e)" al Museu Rigau de Perpinyà (còctel ofert)**
- 19.30** Sortida en autobús cap a Barcelona des del Castillet

Butlleta d'inscripció / Bulletin d'inscription

Nom i cognom / Prénom et nom: _____

Adreça / Adresse: _____

E- Correu / E-Mail: _____

Inscripció amb dret a assistència i publicació final / Inscription permettant l'accès et l'obtention de la publication:

Estudiants i aturats / Étudiants et chômeurs 30 €
General / Général 60 €

Indicar si necessitareu transport de Barcelona a Perpinyà (vespre del 18/06) i de Perpinyà a Barcelona (vespre del 20/06) : Sí No
Indiquez si vous aurez besoin de transport entre Barcelone et Perpignan (soir du 18/06) et de Perpignan à Barcelone (soir du 20/06) : Oui Non

Forma de pagament indicant Col-loqui Tractat Pirineus i el seu nom / Moyen de paiement en indiquant Colloque Traité Pyrénées et votre nom:

Des de l'Estat francès / Depuis l'Etat français: 16607 00007 88021058647 65 (Banque Populaire)
Des de l'Estat espanyol / Depuis l'Etat espagnol: 2100-0415-03-0700008182 (La Caixa)

Enviar la butlleta amb còpia de la transferència per correu electrònic a: / Envoyer le bulletin d'inscription avec une copie du paiement par e-mail a:
congretractatpirineus.mhc@gencat.cat

o bé per correu postal a nom de Magda Gassó / ou bien par la poste à nom de Magda Gassó:
Museu d'Història de Catalunya, Pl. Pau Vila, 3. E - 08003 –Barcelona.

Per a informació sobre l'allotjament a Perpinyà, contacteu Brígida Manera-Payrou: / Pour toute information sur l'hébergement à Perpignan, contactez Brigitte Manera-Payrou:
manera-payrou@mairie-perpignan.com

Per a tota altra informació, contacteu el coordinador del col·loqui Oscar Jané / Pour toute autre information, contactez le coordinateur du colloque Oscar Jané:
congretractatpirineus.mhc@gencat.cat

Data límit d'inscripció / Date limite d'inscription: 30/05/2009

Places limitades / Places limitées